

นายอภิวัฒน์ สุดสา
นติกร สำนักกฎหมาย

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

บทนำ

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน (มิถุนายน ๒๕๕๗) เป็นเวลากว่า ๘๒ ปี ที่ประเทศไทยผ่านประสบการณ์ทางการเมืองในการยึดอำนาจการปกครองประเทศมาหลายครั้ง โดยการยึดอำนาจในแต่ละครั้งจะมีเหตุผลในการยึดอำนาจแตกต่างกันไปตามสภาวะการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น ซึ่งภายหลังการยึดอำนาจการปกครองประเทศสำเร็จ คณะผู้ยึดอำนาจจะมีการประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและจะมีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวขึ้นใช้บังคับแทน โดยรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวส่วนใหญ่จะบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา โดยมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ เช่น การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ การพิจารณาพระราชบัญญัติในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา เป็นต้น

สำหรับสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยในปัจจุบันได้มีการยึดอำนาจการปกครองประเทศขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งการยึดอำนาจการปกครองประเทศในครั้งนี้ได้กระทำโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) อันประกอบด้วย กองทัพบก กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยได้เข้าควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา เป็นต้นไป ซึ่งการยึดอำนาจในครั้งนี้มีสาเหตุมาจากสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑล และพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ ส่งผลให้ประชาชน ผู้บริสุทธิ์เสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บและเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินอย่างต่อเนื่อง โดยเหตุการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มขยายตัว จนอาจเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม ดังนั้น เพื่อให้สถานการณ์ดังกล่าวกลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ประชาชนในชาติเกิดความรักความสามัคคี ตลอดจนเพื่อเป็นการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมกับทุกฝ่าย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงได้กำหนดกรอบเวลาในการดำเนินการแบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่หนึ่ง เป็นการใช้อำนาจสกัดการใช้จ่ายและการนำเอาวาระมาใช้คุกคามประชาชน ยุติความหวาดระแวง และแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ที่สะสมมากกว่าหกเดือน ให้คลี่คลายลง

ระยะที่สอง จัดให้มีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว จัดตั้งสภาขึ้นทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และให้มีคณะรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินแก้ไขสถานการณ์อันวิกฤติให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ ฟื้นฟู ความสงบเรียบร้อย ความรู้สึกสามัคคี และความเป็นธรรม แก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง จัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเร่งด่วน จัดตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติและองค์กรต่างๆ เพื่อให้มีการปฏิรูปในด้านการเมืองและด้านอื่น ๆ

ระยะที่สาม จัดให้มีการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่วางกติกาการเมืองให้รัดกุม เหมาะสม ป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม โดยให้ความสำคัญแก่หลักการพื้นฐานยิ่งกว่าวิธีการในระบอบประชาธิปไตยเพียงประการเดียว

ดังนั้น ในบทความฉบับนี้ จะขอเสนอเกี่ยวกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติในประวัติศาสตร์ การเมืองไทย ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในประเทศไทย ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการณ์ทางการเมืองในแต่ละยุคสมัย รวมทั้งพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง ของประเทศไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบันผ่านกลไกการดำเนินงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ทั้งหมด ๖ ครั้ง คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งในแต่ละครั้งมีประวัติความเป็นมา อำนาจหน้าที่ และระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ดังนี้

๑. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๕

๑.๑ ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๕ เกิดขึ้นตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ ที่กำหนดให้มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ อันเป็นผลมาจากการที่ คณะปฏิวัติภายใต้การนำของจอมพล ถนอม กิตติขจร ได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เป็นผลสำเร็จ ซึ่งเป็นการทำรัฐประหารรัฐบาลที่ตนเองดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และประกาศยกเลิก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น โดยให้เหตุผลว่า เพื่อแก้ไขสถานการณ์ซึ่งเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ และประชาชน ให้สงบ เรียบร้อยเป็นปกติสุขโดยรวดเร็ว และกำหนดกลไกการปกครองที่เหมาะสมแก่สภาพของประเทศ พื้นฐานทางเศรษฐกิจ และจิตใจของประชาชน จากนั้นจึงได้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ แทน เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ สำหรับเหตุผลในการปฏิวัติยึดอำนาจครั้งนี้ คือ มีภัยคุกคามจากนอกประเทศที่มุ่งเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองไปสู่ระบอบอื่นซึ่งมิใช่ระบอบ ประชาธิปไตย และปัญหาภายในประเทศที่เกิดความไม่สงบต่าง ๆ เนื่องจากการใช้สิทธิเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาตามวิถีทางของรัฐธรรมนูญจะไม่ทันกับสภาพการณ์

ธรรมนุญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ ได้บัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๙๙ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด และมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีบริบูรณ์ สมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีวาระคราวละ ๓ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ทั้งนี้ สมาชิกจำนวน ๒๙๙ คน มาจากการแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๕ ในสมัยรัฐบาลจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี

๑.๒ อำนาจหน้าที่

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๕ มีอำนาจตามธรรมนุญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ โดยสรุปดังนี้

๑) การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ โดยให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญต้องกระทำเป็น ๓ วาระ ตามข้อบังคับการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำหรับการพิจารณาในวาระที่ ๓ ให้กระทำได้เมื่อการพิจารณาในวาระที่ ๒ ได้ล่วงพ้นไปแล้ว ๑๕ วัน

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและต้องมีเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญไม่ต่ำกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดและการประชุมต้องมีสมาชิกลงมาประชุมไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติให้ความเห็นชอบในวาระที่ ๓ แล้ว ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญ การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญในวาระที่ ๑ หรือวาระที่ ๓ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติไม่ให้ความเห็นชอบ

๒) การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จะเสนอร่างพระราชบัญญัติได้เฉพาะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรี แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ซึ่งหมายความถึงร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อความต่อไปนี้ทั้งหมดหรือแต่อย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวคือ การตั้งขึ้นหรือยกเลิกหรือลดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรือการจัดสรรหรือรับหรือรักษาหรือจ่ายหรือก่อภาระผูกพันเงินแผ่นดิน หรือการลดรายได้แผ่นดิน หรือการกู้เงินหรือการค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้ หรือร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเงินตราจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้เสนอจะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของประธานสภานิติบัญญัติที่จะวินิจฉัย

๓) การตราข้อบังคับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภาและกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๔) การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ในกรณีมีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับเช่นพระราชบัญญัติ

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติแล้ว ให้พระราชกำหนดมีผลเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระทั่งกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๕) อำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัย

๕.๑) กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีที่เกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือเกิดขึ้นโดยคณะรัฐมนตรีขอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัย ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัยชี้ขาด

๕.๒) กรณีมีปัญหว่าการกระทำหรือการปฏิบัติใดขัดหรือแย้งหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครอง ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

กรณีมีข้อสังเกตว่า ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้เหมือนกับรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๒ ทั้งชื่อ หลักการและแนวทางในการปฏิบัติ กล่าวคือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีสมาชิกมาจากการแต่งตั้งทั้งหมด ข้าราชการประจำมีสิทธิเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ทั้งคณะรัฐมนตรีและในสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะเดียวกัน แต่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะเดียวกันไม่ได้ การให้อำนาจพิเศษตามมาตรา ๑๗ แก่นายกรัฐมนตรีมีขอบข่ายในการใช้บังคับการกระทำต่าง ๆ กว้างขวางขึ้น โดยถือว่าการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศ หรือก่อวินาศกรรมหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือบั่นทอนอนามายของประชาชนเป็นการกระทำที่ผิดร้ายแรงเท่ากับการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ นอกจากนั้นยังบัญญัติให้ใช้มาตรานี้ย้อนหลังกับการกระทำดังกล่าวที่เกิดขึ้นก่อนใช้บังคับธรรมนูญนี้อีกด้วย

ส่วนความแตกต่างในเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ การที่บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ในการพิจารณาออกกฎหมาย และพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะรัฐมนตรีจะเสนอมาให้พิจารณาเท่านั้น นอกจากนั้นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีสิทธิที่จะตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ ซึ่งต่างจากสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒ ซึ่งไม่มีสิทธิและหน้าที่ดังกล่าว

๑.๓ ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๖ โดยมีพลตรี ศิริ สิริโยธิน ทำหน้าที่เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติระหว่างวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๖ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้สิ้นสุดลงโดยพระราชกฤษฎีกายุบสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๖ อันมีสาเหตุมาจาก

ภายหลังเกิดเหตุการณ์วันมหาวิปโยค ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ทำให้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ขอลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๒๘๘ คน ทำให้จำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เหลือมีจำนวนไม่เพียงพอจะประกอบเป็นองค์ประชุมได้

๒. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖

๒.๑ ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ เกิดจากการยึดอำนาจการปกครอง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นการยึดอำนาจและขับไล่รัฐบาลชุดที่มีจอมพล ถนอม กิตติขจร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี การปฏิวัติของประชาชนในครั้งนี้ไม่มีการยกเลิกธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ แต่ที่มีการตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นใหม่ก็เพราะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งในสมัยของจอมพล ถนอม กิตติขจร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้ลาออกจากตำแหน่งตามเสียงเรียกร้องของกลุ่มนักศึกษาและประชาชนในขณะนั้นเพื่อเปิดทางให้รัฐบาลแต่งตั้งสมาชิกชุดใหม่ก่อนที่จะมีการตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นการเด็ดขาดลงไป ทำให้เหลือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพียง ๑๑ คน ซึ่งไม่เพียงพอที่จะประกอบเป็นองค์ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วยเหตุนี้จึงมีการยุบสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติขึ้นจำนวน ๒,๓๔๗ คน ตามพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๑๖ เพื่อให้สมาชิกสภาแห่งชาติเลือกตั้งกันเองให้เหลือ ๒๙๙ คน เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาและอนุมัติร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่จะใช้บังคับแทนธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ สมาชิกสภาชาติชุดนี้เรียกกันทั่วไปว่า “สภาสนามม้า” ทั้งนี้ สมาชิกสภาแห่งชาติได้เลือกตั้งกันเอง เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๑๖ โดยข้าราชการพลเรือนเป็นกลุ่มที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมากที่สุด และพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมติสมาชิกสภาแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๖

๒.๒ อำนาจหน้าที่

เนื่องจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๘ ดังนั้นจึงมีอำนาจหน้าที่ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ ที่ไม่แตกต่างไปจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยมีอำนาจหน้าที่หลัก ๆ ในการพิจารณาออกกฎหมาย และพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ดังจะเห็นได้ว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่จะนำมาใช้แทนธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ โดยในกระบวนการพิจารณาดังกล่าวสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้จัดตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อคณะกรรมการการคณะนี้พิจารณาแล้ว จึงได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว จึงได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๗ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗

เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นแนวทางในการพิจารณา รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงวางแนวการปกครองไว้คล้ายกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ คือ ยึดหลักการของระบบรัฐสภาเป็นหลักในการปกครอง กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย ๒ สภา คือ วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ๑ ครั้ง คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๑๘ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๘ เป็นการแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาแทนประธานองคมนตรี

๒.๓ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๘ โดยมีหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ทำหน้าที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติระหว่างวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ และนายประภาศน์ อวยชัย ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๘ สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๘ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

๓. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐

๓.๑ ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐ เกิดขึ้นภายหลังคณะปฏิวัติได้ทำการยึดอำนาจการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ นำโดยพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ ได้เข้ายึดอำนาจจากรัฐบาลที่มีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยมีเหตุผลในการยึดอำนาจเพราะว่ามีความแตกแยกของข้าราชการและประชาชน ประกอบกับการจะพัฒนาระบบประชาธิปไตย ๓ ชั้นตอน ๆ ละ ๔ ปีนั้นนานเกินไป คณะผู้ยึดอำนาจได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ และได้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ เป็นการชั่วคราวแทน ในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับนี้ได้ปรากฏเจตนารมณ์อย่างชัดเจนในการที่จะให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำตามความในคำปรารภตอนหนึ่งว่า คณะปฏิวัติจะให้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติจัดทำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้มีการเลือกตั้งปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ พร้อมทั้งกำหนดให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐๐ คน แต่ไม่เกิน ๔๐๐ คน ต่อมาในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ได้มีการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๓๖๐ คน มีอำนาจหน้าที่ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐

๓.๒ อำนาจหน้าที่

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐ มีอำนาจหน้าที่ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ โดยสรุปดังนี้

๑) การจัดทำรัฐธรรมนูญ โดยให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา คณะหนึ่งทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติและให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณา ๓ วาระ การพิจารณาในวาระที่ ๑ และวาระที่ ๒ ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำหรับวาระที่ ๓ ให้กระทำได้เมื่อการพิจารณาในวาระที่ ๒ ได้ล่วงพ้นไปแล้ว ๑๕ วัน

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วย ในการที่จะประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญไม่ต่ำกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด การประชุม วาระที่ ๓ ต้องมีสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติให้ความเห็นชอบในวาระที่ ๓ แล้ว ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้ เป็นรัฐธรรมนูญ การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ

ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญในวาระที่ ๓ ถ้าไม่ได้คะแนนเสียงเห็นชอบ ให้สภานิติบัญญัติ แห่งชาติจัดทำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญการปกครองนี้ แต่ถ้าการจัดทำ ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะมีผลให้ไม่อาจจัดให้มีการเลือกตั้งภายในปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ ให้ขยาย กำหนดเวลาการจัดให้มีการเลือกตั้งออกไป ๑๒๐ วันนับแต่วันสิ้นปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่ ถ้าไม่ได้คะแนนเสียงเห็นชอบในวาระที่ ๑ หรือวาระที่ ๓ ให้สมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งหมดพ้นจากตำแหน่งในวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ และให้คณะรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของสภานโยบายแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการ ิการร่างขึ้น หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้เคยประกาศใช้บังคับมาแล้วฉบับใดฉบับหนึ่ง มาปรับปรุงให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ และนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็น รัฐธรรมนูญ

๒) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จะเสนอร่างพระราชบัญญัติได้เฉพาะคณะรัฐมนตรี เท่านั้น และให้พิจารณาเป็น ๓ วาระตามลำดับ ดังนี้

วาระที่ ๑ ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่ง ร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีสภาลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติ ให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไป เป็นวาระที่ ๒

วาระที่ ๒ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาในวาระที่ ๒ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ โดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือคณะกรรมการเต็มสภา

ตามปกติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมาธิการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดย กรรมาธิการเต็มสภาจะกระทำต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีเสนอหรือสมาชิกเสนอโดยมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่า ๓๐ คน เฉพาะในกรณีมีความจำเป็นอย่างยี่งที่ต้องตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้เพื่อประโยชน์ สำคัญของรัฐโดยฉับพลันทันต่อสถานการณ์ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติให้พิจารณาโดยกรรมาธิการ ที่สภาตั้ง เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้วให้เสนอร่างพระราชบัญญัติ นั้นโดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภาโดยให้สภาพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้พิจารณาเริ่มต้นด้วยข้อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตรา เมื่อได้พิจารณาจนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง การพิจารณาสมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้ นอกจากเนื้อความที่ขัดแย้งกันอยู่

วาระที่ ๓ ให้ที่ประชุมลงมติว่าสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือไม่ ในวาระนี้ ไม่มีการอภิปราย ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่ ๑ ไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือมีมติในวาระที่ ๓ ไม่สมควรประกาศร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวใช้เป็นกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป ร่างพระราชบัญญัติที่สภามีมติในวาระที่ ๓ สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ให้เลขาธิการรัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ส่วนร่างพระราชบัญญัติที่สภายังมิได้รับหลักการ ให้เป็นอันระงับไป เมื่อคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

๓) การตราข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา กรรมการ การประชุม การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ การเสนอญัตติที่ไม่มีลักษณะเป็นการขอให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใด ๆ การอภิปราย การลงมติ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยและกิจการอื่นเพื่อการดำเนินการตามหน้าที่

๔) การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติให้พระราชกำหนดมีผลเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

๕) อำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัย

๕.๑) กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีที่เกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรีขอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัย ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัยชี้ขาด

๕.๒) กรณีมีปัญหาว่าการกระทำหรือการปฏิบัติใด ขัดหรือแย้งหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญการปกครองนี้ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

๓.๓ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ถึงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๒ โดยมีพลอากาศเอก หะริน หงสกุล ทำหน้าที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

๔. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔

๔.๑ ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาจากการยึดอำนาจการปกครองเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) นำโดยพลเอก สุนทร คงสมพงษ์ พลเอกสุจินดา คราประยูร พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณจันทร์ พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ และพลเอก อิสระพงษ์ หนูนุกัถิ ได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลที่มีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เหตุผลสำคัญในการเข้ายึดอำนาจ คือ การรักษาไว้ซึ่งสถาบันที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐให้ดำรงอยู่ตลอดไป คณะผู้ยึดอำนาจได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔ แทน ซึ่งได้กำหนดให้มีสภาเดียวคือสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประกอบด้วย สมาชิกที่มาจาก การแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน แต่ไม่เกิน ๓๐๐ คน และเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๔ ได้ประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวน ๒๙๒ คน ซึ่งมีหน้าที่หลักเพียง ๒ ประการ คือ จัดทำรัฐธรรมนูญโดยคำนึงถึงการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งจะมีขึ้นภายในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ และการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด

๔.๒ อำนาจหน้าที่

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔ มีอำนาจหน้าที่ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔ โดยมีอำนาจหน้าที่สรุปได้ดังนี้

๑) **การจัดทำรัฐธรรมนูญ** โดยให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งตั้งกรรมาธิการขึ้นมาคณะหนึ่งจำนวนไม่เกิน ๒๐ คนทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็น ๓ วาระ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำหรับการพิจารณาในวาระที่ ๓ ให้กระทำได้เมื่อการพิจารณาในวาระที่ ๒ ได้ล่วงพ้นไปแล้ว ๑๕ วัน

การประชุมในวาระที่ ๓ ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันประชุม จึงจะเป็นองค์ประชุม การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่อยู่ในวันลงคะแนน

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติให้ความเห็นชอบในวาระที่ ๓ แล้วให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญ โดยการประกาศใช้รัฐธรรมนูญให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญในวาระที่ ๓ ถ้าไม่ได้คะแนนเสียงเห็นชอบ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่และพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญนั้นตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองนี้ แต่ถ้าการร่างและพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะมีผลให้ไม่อาจจัดให้มีการเลือกตั้งได้ภายในปี พุทธศักราช ๒๕๓๔ ให้ขยายกำหนดเวลาการจัดให้มีการเลือกตั้งออกไป ๑๒๐ วันนับแต่วันสิ้นปี พุทธศักราช ๒๕๓๔

ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่ถ้าไม่ได้คะแนนเสียงเห็นชอบในวาระที่ ๑ หรือวาระที่ ๓ ให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งหมดพ้นจากตำแหน่งในวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ และให้สมาชิกสภาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติประชุมร่วมกับคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ หรือร่างรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้เคยประกาศใช้บังคับมาแล้วฉบับใดฉบับหนึ่ง มาปรับปรุงให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ และนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญ

๒) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้กระทำเป็น ๓ วาระ ดังนี้

วาระที่ ๑ ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่ ๑ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่ ๒

วาระที่ ๒ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมาธิการเต็มสภา ตามปกติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยคณะกรรมการเต็มสภาจะกระทำได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๓๐ คน และที่ประชุมอนุมัติ

เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้วให้เสนอร่างพระราชบัญญัติโดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติและรายงานของคณะกรรมการแล้วให้เสนอสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา เมื่อได้พิจารณาจบร่างแล้วให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง การพิจารณารั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ เสร็จแล้วให้สภาพิจารณาในลำดับสุดท้ายเป็นวาระที่ ๓

วาระที่ ๓ ให้ที่ประชุมลงมติว่าสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือไม่ การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่ ๑ ไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ หรือลงมติในวาระที่ ๓ ไม่สมควรประกาศร่างพระราชบัญญัติใช้เป็นกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาลงมติในวาระที่ ๓ สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ให้เลขาธิการรัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ร่างพระราชบัญญัติที่สภายังมิได้รับหลักการให้เป็นอันระงับไป เมื่อคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

๓) การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด

ในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงแห่งชาติ หรือความปลอดภัยสาธารณะหรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือเมื่อมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากรหรือเงินตรา ซึ่งจะต้องพิจารณาโดยรีบด่วนและลับเพื่อรักษาผลประโยชน์ของแผ่นดิน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติจะกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์เพื่อทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติแล้ว ให้พระราชกำหนดมีผลเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

๔) การตราข้อบังคับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา และกรรมการ การประชุม การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเสนอยุติการที่ไม่มีลักษณะเป็นการขอให้คณะรัฐมนตรีชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใด ๆ การอภิปราย การลงมติ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่น เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๕) อำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัย

๕.๑) ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีใดเกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือเกิดขึ้นโดยคณะรัฐมนตรีขอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัย ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัยชี้ขาด

๕.๒) ในกรณีมีปัญหาว่าการกระทำหรือการปฏิบัติใดขัดหรือแย้งหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญการปกครองนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

๔.๓ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๔ ถึงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๕ โดยมีนายอุกฤษ มงคลนาวิน ทำหน้าที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

๕. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙

๕.๑ ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) โดยมีพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าคณะฯ พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข เป็นรองหัวหน้าคณะฯ พลเรือเอก สติรพันธ์ เกยานนท์ พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ เป็นสมาชิกฯ พลเอก วินัย ภัททิยกุล เป็นเลขาธิการฯ พลเอก สพร้ง กัลยาณมิตร เป็นผู้ช่วยเลขาธิการฯ พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา เป็นผู้ช่วยเลขาธิการฯ ได้เข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศจากรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี โดยประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ แทน โดยมีเหตุผลในการยึดอำนาจตามที่ปรากฏในคำปรารภของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ คือ “ปรารถนาจะแก้ไขความเสื่อมศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน ความไร้ประสิทธิภาพในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ทำให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นอย่างกว้างขวาง โดยไม่อาจหาตัวผู้กระทำ ความผิดมาลงโทษได้ อันเป็นวิกฤติการณ์ร้ายแรงทางการเมืองการปกครอง และปัญหาความขัดแย้งในมวลหมู่ประชาชนที่ถูกปลุกปั่นให้แบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่ายจนเสื่อมสลายความรู้รักสามัคคีของชนในชาติ อันเป็นวิกฤติการณ์รุนแรงทางสังคม แม้หลายภาคส่วนจะได้ใช้ความพยายามแก้ไขวิกฤติการณ์ดังกล่าวแล้วแต่ก็ไม่เป็นผล กลับมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจนถึงขั้นใช้กำลังเข้าปะทะกัน ซึ่งอาจมีการสูญเสียชีวิตและเลือดเนื้อได้ นับว่าเป็นภัยอันตรายใหญ่หลวงต่อระบอบการปกครองระบบเศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยของประเทศ จำเป็นต้องกำหนดกลไกทางปกครองที่เหมาะสมแก่สถานการณ์เพื่อใช้ไปพลางก่อน”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ บัญญัติให้ “สภานิติบัญญัติแห่งชาติ” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกิน ๒๕๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด และมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี โดยให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ซึ่งการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ในภาครัฐ ภาคสังคม และภาควิชาการ จากภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม โดยผ่านการสรรหาคัดเลือกจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ซึ่งประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ จะเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๕.๒ อำนาจหน้าที่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ บัญญัติให้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่โดยสรุปดังนี้

๑) การตราพระราชบัญญัติ โดยพระราชบัญญัติเป็นกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้น โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

ก. อำนาจหน้าที่ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ คน มีอำนาจในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี ในกรณีที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก เสนอนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของประธานสภานิติบัญญัติ แห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ข. อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้อง พิจารณาเป็น ๓ วาระ คือ

วาระที่ ๑ เป็นการพิจารณาในขั้นรับหลักการ ซึ่งเป็นการพิจารณาหลักการทั่วไปของ ร่างพระราชบัญญัติว่าสมควรจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น และเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาและการลงมติดังกล่าว สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนรับ หลักการก็ได้ แต่ต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึง คณะกรรมการ

วาระที่ ๒ เป็นการพิจารณาเป็นรายมาตรา (ขั้นแปรญัตติ) โดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง หรือกรรมการเพิ่มเติมสภา ซึ่งพิจารณาในรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติทุกมาตราและพิจารณา ที่ละมาตราตามลำดับ วาระนี้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ไม่ได้เป็นกรรมาธิการสามารถเสนอ ขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ การขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายนี้ เรียกว่า “การแปรญัตติ”

ตามปกติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง ส่วนการพิจารณา โดยกรรมาธิการเต็มสภาจะกระทำต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติ โดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๑๐ คน และ ที่ประชุมสภานุมัติ

วาระที่ ๓ เป็นการพิจารณาลงมติว่าร่างพระราชบัญญัติสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย หรือไม่ ซึ่งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๓ นี้ จะไม่มีการอภิปราย และในกรณีที่สภาลงมติ ไม่สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป แต่ในกรณีที่สภามีมติสมควร

ให้ร่างพระราชบัญญัติประกาศใช้เป็นกฎหมายให้เลขาธิการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยัง นายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

๒) การพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษา ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความปลอดภัยของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือ ป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากรหรือเงินตรา ที่ต้องพิจารณาโดยด่วนและลับ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกำหนด ให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนด ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติแล้ว ให้พระราชกำหนดนั้น มีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น เว้นแต่พระราชกำหนดนั้น มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อน การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไปตั้งแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผลบังคับ การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๓) การพิจารณาและเสนอความเห็นร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้จัดทำคำชี้แจงว่าร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่นั้น มีความแตกต่าง กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในเรื่องใดพร้อมด้วยเหตุผลในการแก้ไข มาয়งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาและเสนอความคิดเห็นในเรื่อง ดังกล่าว

๔) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ แล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่จัดทำ ร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการต่อไปซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างจากคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

๕) การตราข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยตราข้อบังคับเกี่ยวกับการ เลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภาและกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอ และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การรักษา ระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๖) การตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี ในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกทุกคน มีสิทธิ ตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่า เรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือเมื่อเห็นว่า เป็นกระทู้ที่ต้องห้ามตามข้อบังคับ

๗) การเสนอญัตติ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะ รัฐมนตรีเห็นสมควรจะรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยัง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้ นอกจากนี้ ในกรณีมีปัญหาสำคัญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีก็ได้ แต่จะลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจไม่ได้

๘) การวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีขอให้วินิจฉัย ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญบังคับแก่กรณีนั้น

๕.๓ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ตามประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ และในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๙ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเลือกให้มีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พลเอก จรัส กุลละวณิชช์ เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง และนางสาวพจนีย์ ธนวรานิช เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๕๓ วรรคแรก นั้น ได้บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ทำหน้าที่รัฐสภา สมาชิกผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๗ ซึ่งภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ดังนั้น จึงถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ สิ้นสุดลงในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ อย่างไรก็ตามในส่วนของวุฒิสภานั้น ในวาระเริ่มแรกหากปรากฏว่าต้องมีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกแล้ว ยังไม่มีวุฒิสภา ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภาต่อไป เว้นแต่การพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งและการถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จนกว่าจะมีวุฒิสภาชุดใหม่ และกิจการใดที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ดำเนินการในระหว่างเวลาดังกล่าวให้มีผลเป็นการดำเนินการของวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๕๓ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๖. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

๖.๑ ความเป็นมา

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) อันประกอบด้วย กองทัพบก กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เข้าควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา เป็นต้นไป โดยประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นความในหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยมีเหตุผลในการยึดอำนาจตามที่ปรากฏในคำปรารภของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ว่า “ตามที่ได้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นในกรุงเทพมหานคร และพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน จนลุกลามไปสู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศ ประชาชนแตกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ขาดความสามัคคีและมีทัศนคติไม่เป็นมิตรต่อกัน บางครั้งเกิดความรุนแรง ใช้กำลังและอาวุธสงครามเข้าทำร้ายประหัตประหารกัน สวัสดิภาพและการดำรงชีวิตของประชาชน

ไม่เป็นปกติสุข การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองชะงักงัน กระทบต่อการใช้อำนาจทางนิติบัญญัติ ในทางบริหารและในทางตุลาการ การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล นับเป็นวิกฤตการณ์ร้ายแรงที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้รัฐจะได้แก้ไขปัญหาด้วยกลไกและมาตรการทางกฎหมาย เช่น นำกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในภาวะต่างๆ มาบังคับใช้ ยุบสภาผู้แทนราษฎรและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป และฝ่ายที่ไม่ได้เป็นคู่กรณี เช่น องค์กรธุรกิจ ภาคเอกชน องค์กรตามรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง กองทัพ และวุฒิสภา ได้พยายามประสานให้มีการเจรจาปรองดองกัน แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ กลับจะเกิดข้อขัดแย้งใหม่ในทางกฎหมายและการเมือง เป็นวังวนแห่งปัญหาไม่รู้จกจบสิ้น ในขณะที่ความขัดแย้งได้ขยายตัวกว้างขวางออกไปและมีแนวโน้มจะรุนแรงมากขึ้นจนถึงขั้นจลาจลได้ทุกขณะซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สิน ความสะดวกสบายของประชาชนผู้สุจริต กระทบต่อการทำมาหากิน ภาวะหนี้สินของเกษตรกร โดยเฉพาะชาวนา การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การป้องกันปัญหาจากภัยธรรมชาติ ความเชื่อถือในอำนาจรัฐ และความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ ทั้งยังเปิดช่องให้มีการก่ออาชญากรรมและความไม่สงบเพิ่มขึ้น อันจะเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติและความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖ ได้บัญญัติให้มี “**สภานิติบัญญัติแห่งชาติ**” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกิน ๒๒๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ จากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด และมีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี โดยจะต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ และความหลากหลายของบุคคล จากกลุ่มต่าง ๆ ในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม ภาควิชาการ ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๖.๒ อำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้

๑) การวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใดที่เกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๕ วรรคสอง)

ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นเกี่ยวกับวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเป็นกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่จะนำมาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าวได้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

๒) การทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา (มาตรา ๖ วรรคสอง)

ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา

๓) การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๔)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า

๒๕ คน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง^๑ แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่า ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการ ตั้งขึ้น การยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษี หรืออากร การจัดสรร รั้ง รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา ซึ่งในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย โดยร่างพระราชบัญญัติ ที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้ อนึ่ง การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำได้โดยวิธีการเดียวกับการตราพระราชบัญญัติ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบ ของสภานิติบัญญัติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันที่ ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับ เป็นกฎหมายได้

๔) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ (มาตรา ๑๕ วรรคสอง)

ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด พระมหากษัตริย์ ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือเมื่อพ้น ๙๐ วันแล้ว มิได้พระราชทานคืนมา สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลง พระปรมาภิไธยพระราชทานคืนมาภายใน ๓๐ วัน ให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่า พระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

๕) การพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด (มาตรา ๒๑)

เมื่อมีกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคง แห่งราชอาณาจักร ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกัน

^๑รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๑ ๑.๓๑ ๑.๓๑

ในการดำเนินการตาม (๑) หากเห็นว่ากรณีใดจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้น ใช้บังคับ ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป ในกรณี ที่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้จัดทำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการต่อไป

๑.๓๑ ๑.๓๑”

ภัยพิบัติสาธารณะ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราที่ต้องพิจารณา โดยด่วนและลับ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับ ดังเช่นพระราชบัญญัติ

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้น ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นมีผล ใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่พระราชกำหนดนั้นใช้บังคับ เว้นแต่พระราชกำหนดนั้นมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ให้บทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกนั้นมีผลใช้บังคับต่อไปตั้งแต่วันที่พระราชกำหนด ดังกล่าวตกไป การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณี ที่ไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๖) การมีมติให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๑๒)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ใดกระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ ของการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือมีพฤติการณ์อันเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ คน มีสิทธิ เข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ผู้นั้นพ้นจาก สมาชิกภาพ

๗) การตราข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๑๓ วรรคสอง)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ ของประธานสภา รองประธานสภา และกรรมาธิการ วิธีการประชุม การเสนอและการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๘) การตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องอันใดเกี่ยวกับหน้าที่ (มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง)

ในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี ในเรื่องใด อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ แต่รัฐมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับ ความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือเมื่อเห็นว่าเป็นกระทู้ที่ต้องห้ามตามข้อบังคับ ในกรณีนี้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะตราข้อบังคับกำหนดองค์ประชุมให้แตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง^๒ ก็ได้

๙) การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๖ วรรคสอง)

เมื่อมีปัญหาสำคัญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของ จำนวนสมาชิกทั้งหมด จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีก็ได้ แต่จะลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจมิได้

^๒การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม.

๑๐) การเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา ๑๗)

ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ได้ แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

๑๑) การลงมติแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๑๙)

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถวายคำแนะนำตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เสนอโดนคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๑๒) การพิจารณาให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาใดๆ (มาตรา ๒๓)

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้อง ออกรพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

หนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หมายถึง หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทำให้ ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

๑๓) การเสนอชื่อบุคคลเพื่อเป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในสัดส่วนของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๓๒ (๓))

ให้มีคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย กรรมาธิการจำนวน ๓๖ คน ซึ่งประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติแต่งตั้งจาก

- (๑) ประธานกรรมาธิการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ จำนวน ๑ คน
- (๒) ผู้ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติเสนอ จำนวน ๒๐ คน
- (๓) ผู้ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอ จำนวน ๕ คน
- (๔) ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีเสนอ จำนวน ๕ คน
- (๕) ผู้ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ จำนวน ๕ คน

การแต่งตั้งกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการเรียกประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นครั้งแรก ในกรณีที่กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ พ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเท่าที่เหลืออยู่

แต่ให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติแต่งตั้งกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง

๑๔) การให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะกับคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๓๔ วรรคสอง)

ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภานิติบัญญัติแห่งชาติมาประกอบการพิจารณาด้วย

๑๕) การพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีมติร่วมกันให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ (มาตรา ๔๖)

ในกรณีที่เห็นเป็นการจำเป็นและสมควร คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะมีมติร่วมกันให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนี้ก็ได้ โดยจัดทำเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้ความเห็นชอบ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม โดยในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะแก้ไขเพิ่มเติม ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นมีได้ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเห็นชอบด้วย มติให้ความเห็นชอบต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติ เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ โดยให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและพระราชทานคืนมา หรือเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นอันตกไป

บทสรุป

ในทางประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศไทยเมื่อมีการยึดอำนาจการปกครองประเทศเป็นผลสำเร็จ คณะผู้ยึดอำนาจจะใช้อำนาจในฐานะองค์กรผู้ใช้อำนาจสูงสุดของรัฐ ออกประกาศหรือคำสั่งให้รัฐธรรมนูญที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นสิ้นสุดลง และให้ฝ่ายบริหาร คือ คณะรัฐมนตรีฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา สิ้นสุดลง ยกเว้นศาลซึ่งเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจตุลาการยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมาย หรือตามประกาศหรือคำสั่งของคณะผู้ยึดอำนาจต่อไปได้ และจะมีการประกาศรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวขึ้นใช้บังคับ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวโดยส่วนใหญ่จะบัญญัติให้มีการแต่งตั้งองค์กรที่เรียกว่า “สภานิติบัญญัติแห่งชาติ” ขึ้นเพื่อให้เป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติในระหว่างที่ประเทศไม่มีสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ดังนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเป็นองค์กรที่มีความสำคัญในการวางรากฐานที่มั่นคงในการปฏิรูปการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพื่อนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากวงจรอุบาทว์ทางการเมืองซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางพัฒนาการตามวิถีทางของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย **จ**